

Kétesélyes verseny – közvélemény-kutatás a salgótarjáni polgármester-választás előtt

A REPUBLIKON INTÉZET ELEMZÉSE

Nagyon szoros küzdelem várható a február 28-i polgármester-választáson Salgótarjában, ami egyértelműen kétesélyes: a baloldal által támogatott Fekete Zsolt és Simon Tibor, a Fidesz-jelöltje között dől majd el a verseny – derül ki a Republikon Intézet salgótarjáni közvélemény-kutatásából, amit az időközi választásra készülő városban készítettett az aktuális politikai vélemények és a potenciális indulók ismertségének és kedveltségének felmérésére.

A négy induló közül mind ismertség, mind szimpátia alapján Fekete Zsolt és Simon Tibor tekinthetőek esélyes jelöltnek, sem a jobbkios Hilitka István, sem a munkáspárti Thürmer Gyula nem számíthat jó eredményre. A salgótarjániak pártpreferenciája jelentősen eltér az országos mérésektől: a Fidesz itt relatíve gyengébb, de még így is a legerősebb (27 százalék), a második helyen álló 16 százalékos MSZP pedig jóval megelőzi a 9 százalékos támogatással bíró Jobbikot. A többi párt támogatottságát is figyelembe véve úgy látjuk, hogy a Fidesz valamivel erősebb, mint a baloldal együttvéve, ez a tény pedig a kormánypárt által támogatott Simon Tibor mellett szól. A jelenlegi alpolgármester Fekete Zsolt ugyanakkor szimpatikusabb a választók számára, és mellette szól, hogy az elhunyt szocialista Dóra Ottó munkásságának elismerése egyértelműen pozitív.

A választási részvételüket biztosra ígérő és a jelöltek közül választani is tudó salgótarjániak között Fekete Zsolt és Simon Tibor egyaránt 45-45 százalékra áll, Hilitka István a Jobbik jelöltje 6, míg Thürmer Gyula 4 százalékot kapna.

A választás kimenetelét döntően két tényező befolyásolhatja: egyrészt a mozgósítás, azaz mennyire képes a két jelölt saját, meglévő szavazóit voksolásra bírni február 28-án. Másrészt kérdéses, hogy a jelenleg bizonytalan, illetve nem esélyes jelöltek mögött álló szavazók inkább a Fidesz által támogatott induló, vagy pedig a baloldali, az önkormányzati munka folytatását ígérő jelöltet preferálják inkább.

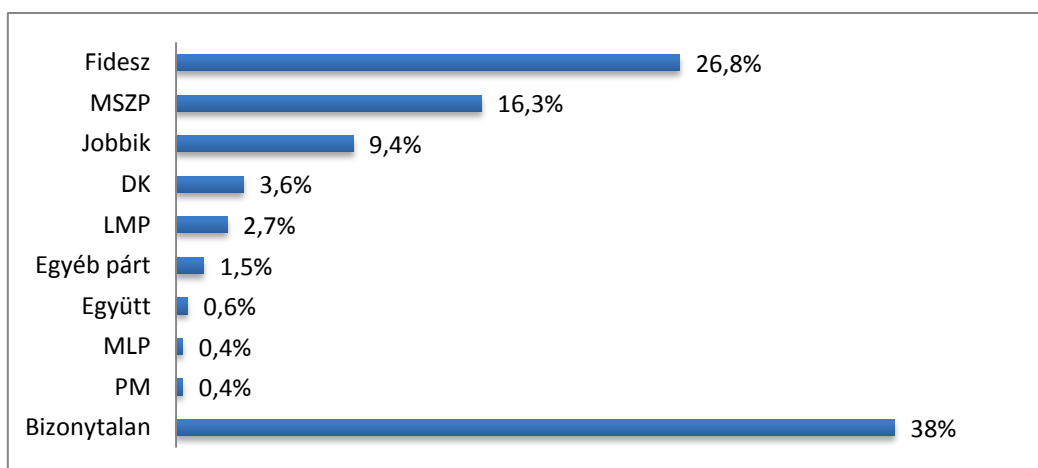
Rezümé.....	2
Tartalom	3
Bevezető.....	4
Általános politikai hangulat.....	4
Polgármester jelöltek.....	6
A jelöltek támogatottságának háttere	10

BEVEZETŐ

2016. február 28-án időközi polgármester-választásra kerül sor Salgótarjánban, a megyeszékhely vezetésért folyó küzdelem pedig több szempontból is önmagán túlmutató érdeklődést hoz. Egyrészt a tavalyi februári és áprilisi időközi országgyűlési választás óta nem volt olyan nagyobb voksolás, amiből a pártok aktuális erőviszonyaira következtetni tudunk volna. Másrészt a salgótarjáni polgármester-választás 2014 őszének egyik legszorosabb versenyét hozta: Dóra Ottó mindössze ötven szavazattal győzte le a két ciklus óta regnáló Székynét, ezzel Szeged mellett Salgótarján is baloldali vezetésű megyei jogú város lett. A mostani időközi választásnak éppen ezért komoly tétje van: a Fidesz számára a város visszaszerzése, míg a baloldal számára a város megtartása. Az ugyanis a közvélemény-kutatási adatokból¹ is látszik, hogy a küzdelem ismét szoros lehet, ahogy az is, hogy a választás e két jelölt között fog eldőlni – a Jobbik és a Munkáspárt jelöltje nem esélyes a győzelemre.

ÁLTALÁNOS POLITIKAI HANGULAT

Ahogy az ország egészében, úgy Salgótarjánban is többségben vannak azok, akik szerint összességében rossz irányba mennek a dolgok: a városban élők ötvenöt százaléka véli így, míg harmincszázaléknyian vannak azok, akik szerint helyes a jelenlegi irány. Ez nagyjából le is fedti a kormánypárti szavazókat: egy most vasárnapi országgyűlési választásra irányuló kérdés alapján Salgótarjánban 27 százalékon áll a Fidesz, második helyen a 16 százalékos MSZP és harmadik helyen a Jobbik, 9 százaléknyi szavazóval. Mindez jól mutatja, hogy a salgótarjáni politikai erőviszonyok alapvetően eltérnek az országostól: bár a Fidesz egyértelműen a legerősebb párt, a baloldal összeadott 21-22 százalékos eredménye szoros állásra enged következtetni.

1. ábra: Pártpreferencia egy „most vasárnapi” országgyűlési választáson

¹ A kutatást a Republikon Intézet végeztette, 800 fő telefonos megkérdezésével, január 14 és 18 között. A minta nem, életkor és végzettség szempontjából reprezentatív.

Fontos látni továbbá, hogy február végén helyi választásra kerül sor: ebben az esetben a jelölt személye, múltja nagyobb mértékben alkalmas arra, hogy e merev pártpreferenciákat felülírja, mint ha országgyűlési választásról lenne szó. A polgármester-választás szempontjából két elem fog dönteni: egyrészt a jelöltek mennyire lesznek képesek „saját” szavazóikat megszólítani és elvinni szavazni – tehát mozgósítani – másrészt pedig, hogy a Fidesz, illetve a baloldal szavazóin kívüli salgótarjániak melyik esélyes jelöltet támogatják inkább.

A salgótarjáni választók számára vélhetően három kérdés körül forog majd a választás – a felmért problémák körül ugyanis három téma kiemelkedő súllyal szerepelt. A város előtt álló legnagyobb kihívás egyértelműen a munkalehetőségek kérdése: tízből hét tarjáni választotta ezt a három legfontosabb probléma közé. Emellett pedig az elvándorlás, illetve az egészségügy kérdése tűnik még ki, mint a városiak közel felét foglalkoztató nehézség.

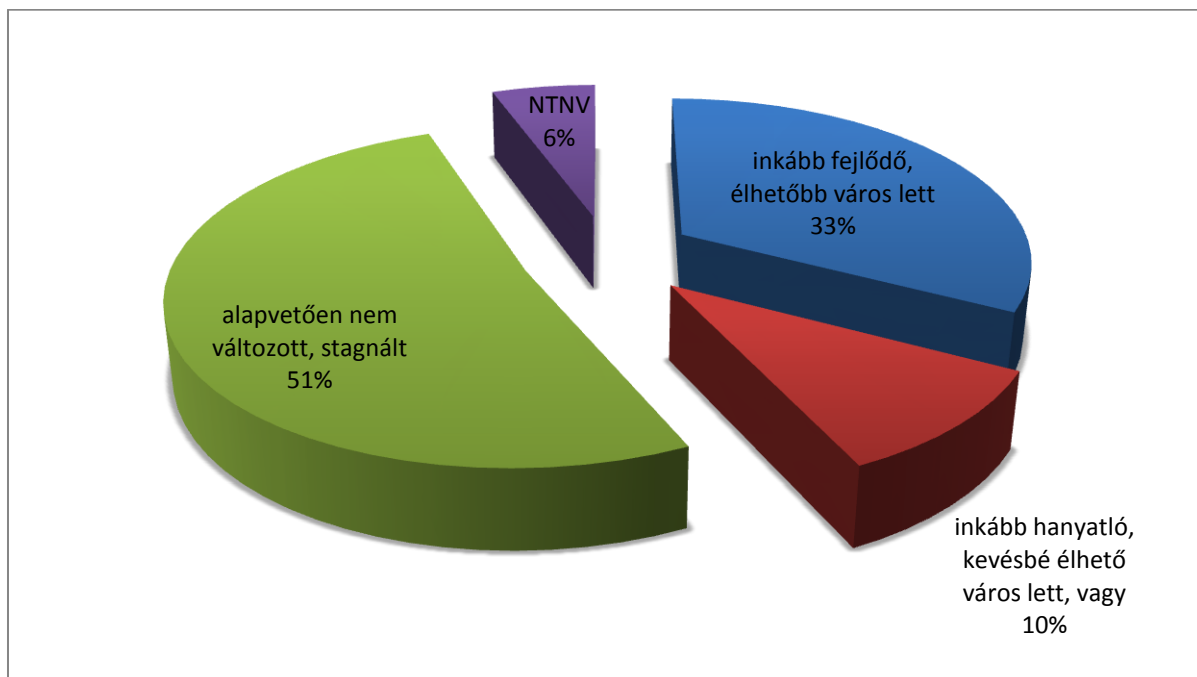

2. ábra: Melyik a város előtt álló három legfontosabb probléma? Említések aránya

Mindezen problémák egyéni szinten is jelentkeznek, a város előtt álló kihívások személyes gondként is jelen vannak a salgótarjániak életében. Nem csupán arról van tehát szó, hogy az itt élő választók a közbeszédből, politikai tájékozódás során találkoznak a fenti problémákkal, hanem ők maguk, a hétköznapjaik során szembesülnek a rossz egészségügyi helyzettel vagy épp a munkahelykeresés, megélhetés nehézségeivel.

A november végén elhunyt Dóra Ottó közel egy évig vezette a nógrádi megyeszékhelyet, örökségének megítélése egyértelműen pozitív. A megkérdezettek harmada szerint jobb város

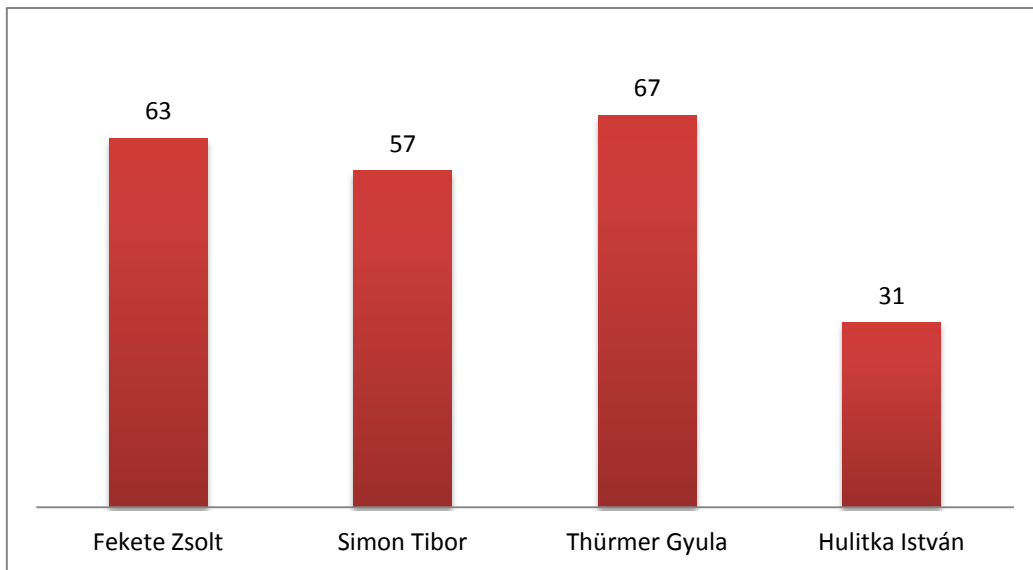
lett Salgótarján az elmúlt egy évben és csak tizedük szerint következett be romlás. A válaszadók fele szerint alapvetően nem hozott változást Dóra polgármestersége. Ez alapján a választás egyik fő kérdése, hogy a baloldali jelölt képes-e Dóra Ottó örököséként fellépni, illetve – a másik oldalról nézve – hogy a kormánypárt által támogatott jelölt milyen ígéretekkel tud egy jobb jövőt ajánlani a város számára.

3. ábra: Ön szerint Dóra Ottó polgármestersége alatt Salgótarján...

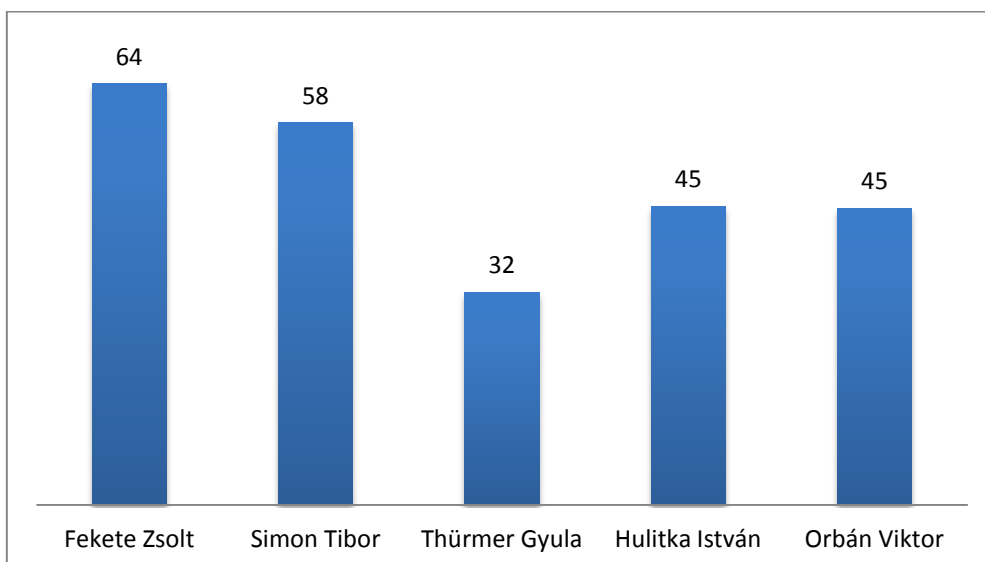
POLGÁRMESTER-JELÖLTEK

Az időközi választáson négy jelölt közül választhatnak majd a salgótarjániak. A felmérés idején a jelöltek közül a munkáspárti Thürmer Gyula ismertsége volt a legmagasabb – az ő szimpátiaértéke ugyanakkor a legalacsonyabb. A két esélyes jelölt közül a baloldal által támogatott Fekete Zsolt valamivel ismertebb volt, mint fideszes ellenfele, Simon Tibor. A Jobbik által indított Hulitka Istvánt a megkérdezettek kevesebb, mint harmada ismerte, ami különösen annak ismeretében alacsony szám, hogy ő már 2014 őszén is a jelölt volt. Az időközi választáson nem indít saját jelöltet az LMP – a zöldpárt egyébként legutóbb sem mérette meg magát a nógrádi megyeszékhelyen.

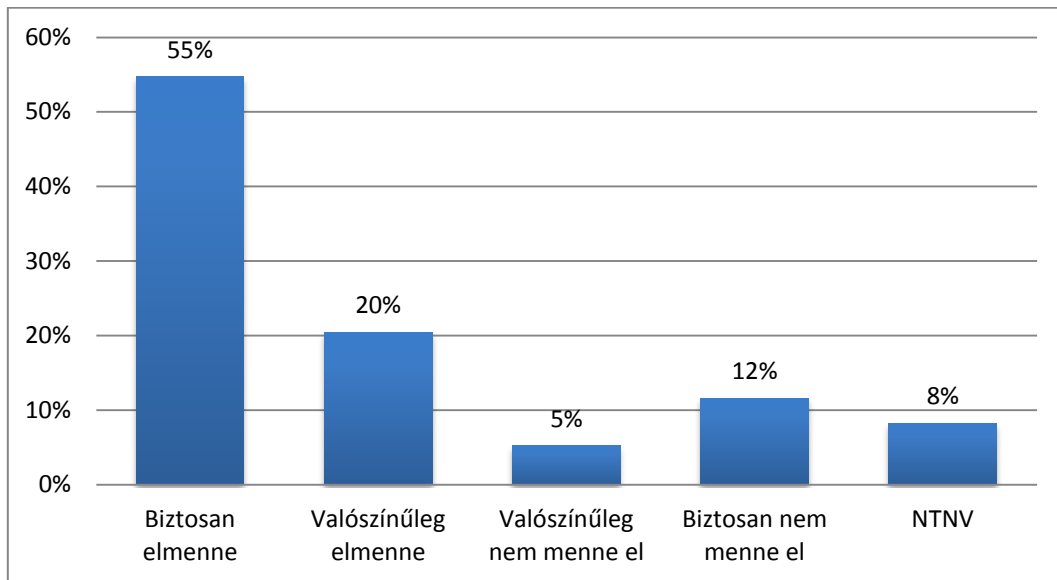
4. ábra: A jelöltek és a miniszterelnök ismertsége

A négy jelölt közül Fekete Zsoltot találták a leginkább szimpatikusnak a választók, de a kevésbé ismert Simon Tibor 58 pontos szimpátia-indexe nem jelent komoly lemaradást – a Fidesz jelöltjének növekvő ismertsége még jelentősen módosíthat e számon. Érdeemes látni, hogy a viszonyításképp használt Orbán Viktor népszerűségénél jelentősen magasabb Simon kedveltsége: ez könnyen jelezheti azt, hogy a jelöltet jelenleg kevésbé azonosítják a Fidesszel, így nem olyan megosztó, mint a miniszterelnök.

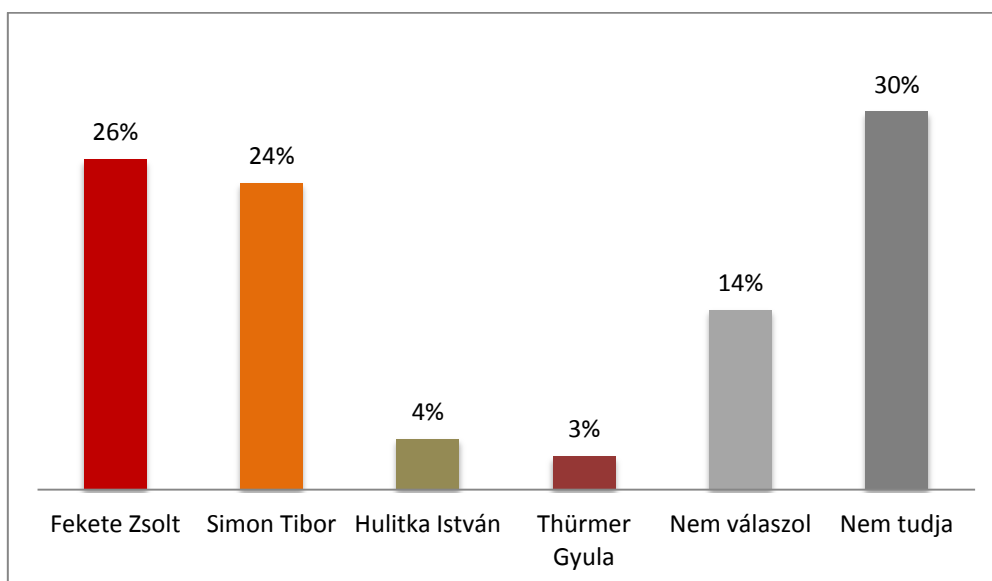
5. ábra: A jelöltek és a miniszterelnök kedveltsége (0-100 skála)

Az időközi választást már másfél hónappal a kitűzött időpont előtt is érdeklődés kísérte: a salgótarjániak bő fele vélte úgy, hogy biztosan elmenne, további húsz százalék pedig valószínűsíti a részvételt. Ezek az arányok természetesen nem vehetőek össze a valódi részvétellel, de úgy tűnik, hogy egy időközi önkormányzati választáshoz képest sokan vannak, akik szavazni terveznek.

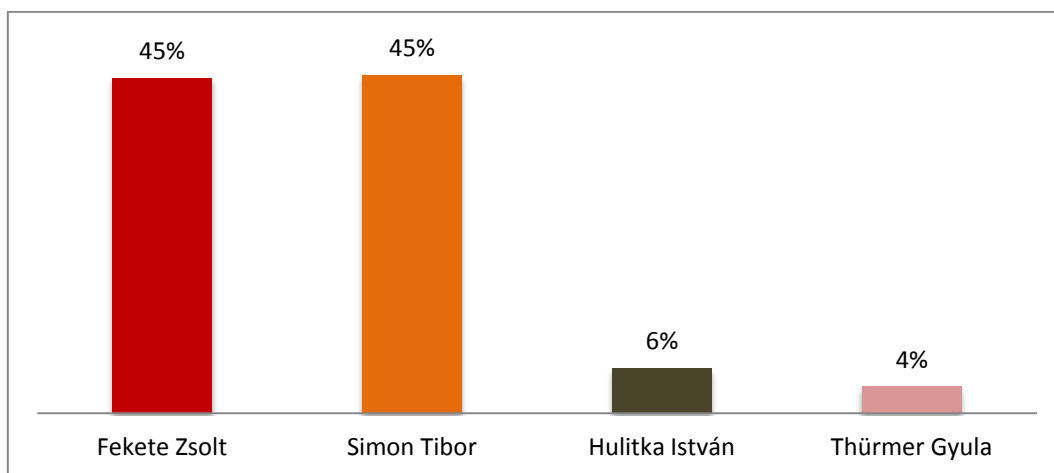
6. ábra: részvételi szándék a február 28-i polgármester-választáson

A választási részvételnél bizonytalanabbak abban, kire is szavazzanak: a választók 44 százaléka nem tudta vagy nem akarta megmondani, melyik jelöltre voksolna. A jelöltet választók között Fekete Zsolt és Simon Tibor fej-fej mellett áll, míg Hulitka István támogatottsága jelentősen elmaradt a Jobbik helyi támogatottságától.

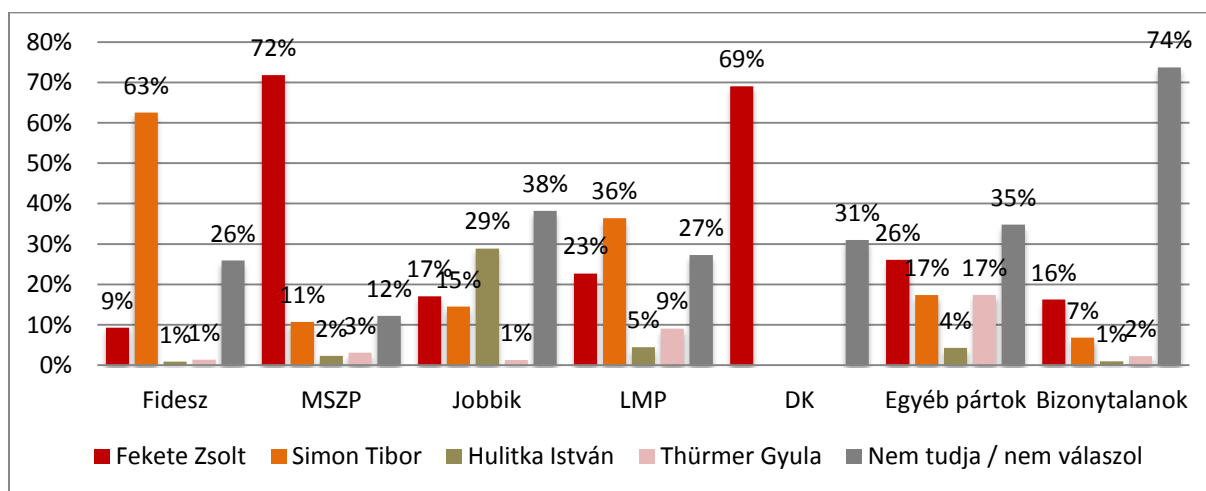
7. ábra: Jelöltek támogatottsága (teljes minta)

A részvételüket biztosra ígérő és jelöltet is választó salgótarjáni szavazók között teljesen egyformán áll a baloldal és a Fidesz által indított jelölt: mindketten a voksot 45 százalékra számíthatnak.

8. ábra: Jelöltek támogatottsága (részvételüket biztosra ígérő, jelöltet választó szavazók)

Ha összevetjük a jelöltek támogatását az általános pártpreferenciával, akkor azt látjuk, hogy Fekete Zsoltot az MSZP-sok 72, a DK-sok 69 százaléka támogatja, míg Simon Tibor esetén a Fidesz-szavazók csak 63 százaléka voksolna a „saját” jelöltre. Simon Tibor tehát valamivel nagyobb belső tartalékra számíthat a saját szavazókból, azaz a Fidesz szavazók meggyőzése Simon első számú feladata.

9. ábra: Polgármester-választás, az országos pártpreferencia alapján

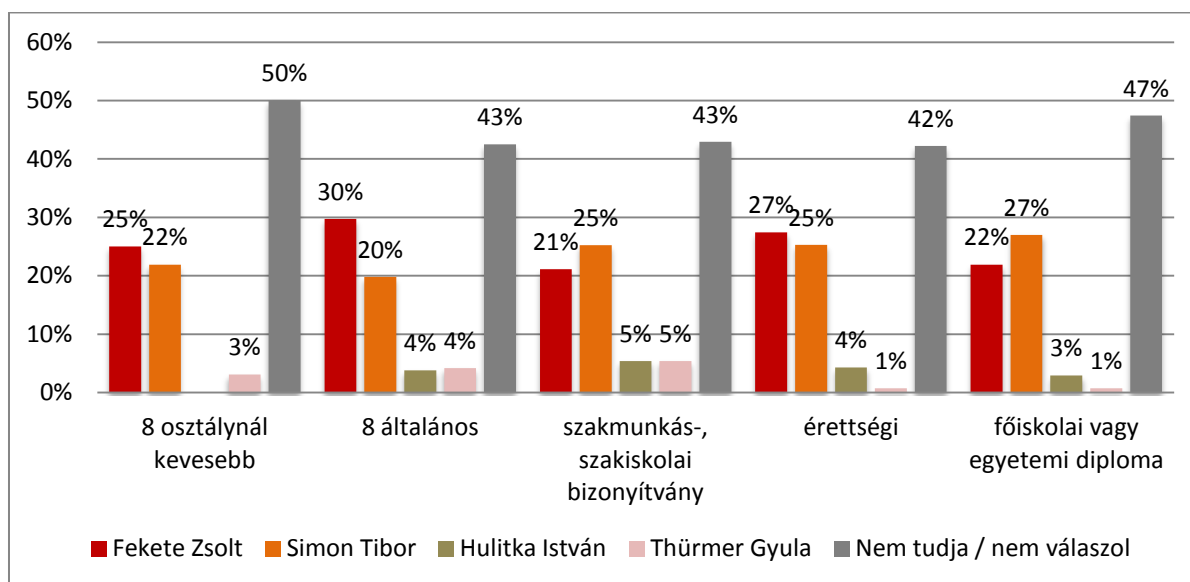
A verseny kétesélyességét jól jelzi, hogy a Jobbik szavazóinak csupán 29 százaléka jelölte meg a párt által indított Hulitka Istvánt. A Jobbik számára a választás tétje, hogy legalább saját szavazóit mobilizálni tudja – a győzelemre nem esélyesek, de ha szavazóit nem tudja megőrizni

és az országos támogatottságánál jelentősen rosszabb eredményt ér el, az mindenképp kudarcnak fog számítani a legerősebb ellenzéki párt címére pályázó erőnek. A pártpreferenciájukban bizonytalanok körében Fekete Zsoltnak van nagyobb tartaléka, ugyanakkor ezek a legnehezebben aktivizálható szavazók.

Egy helyi időközi választáson sokkal több egyedi tényező módosíthatja a mért eredményeket, mint egy országos, parlamenti választás esetén: a kampány során könnyebben történhetnek előre nem látott események, amelyek alapvetően változtatnak a szavazói viselkedésen és a korábban mért adatokon. Az itt bemutatott adatok alapján szoros verseny várható, ám bármelyik jelölt a választásig hátralévő szűk három hétben szert tehet olyan előnyre, ami a január közepi méréshez képest egyértelműbb helyzetet teremt.

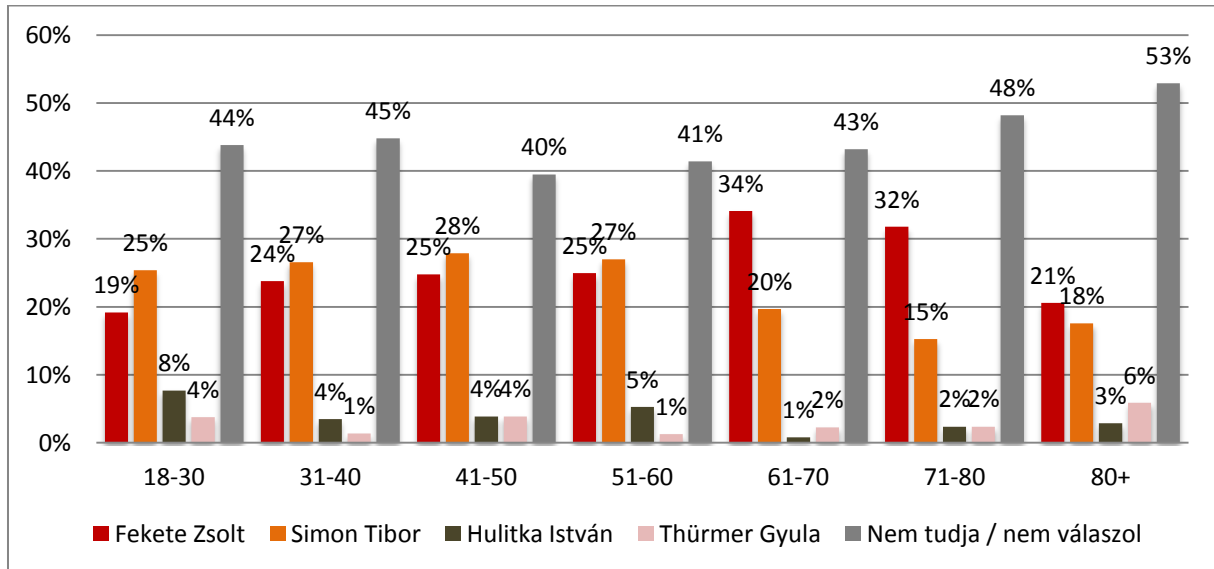
A JELÖLTEK TÁMOGATOTTSÁGÁNAK HÁTTERE

A választási verseny szorosságát jól jelzi, hogy a pártpreferenciákban máskor jelentős jobb-bal közti különbség jóval halványabb a salgótarjáni polgármester-jelöltek között. A végzettség tekintetében például szinte egyik kategóriában sincs döntő különbség Fekete Zsolt és Simon Tibor között, figyelemreméltó ugyanakkor, hogy a legmagasabb végzettségűek körében milyen magas a bizonytalanok aránya – ez a csoport sokkal inkább szokott tudni jelöltet találni magának.

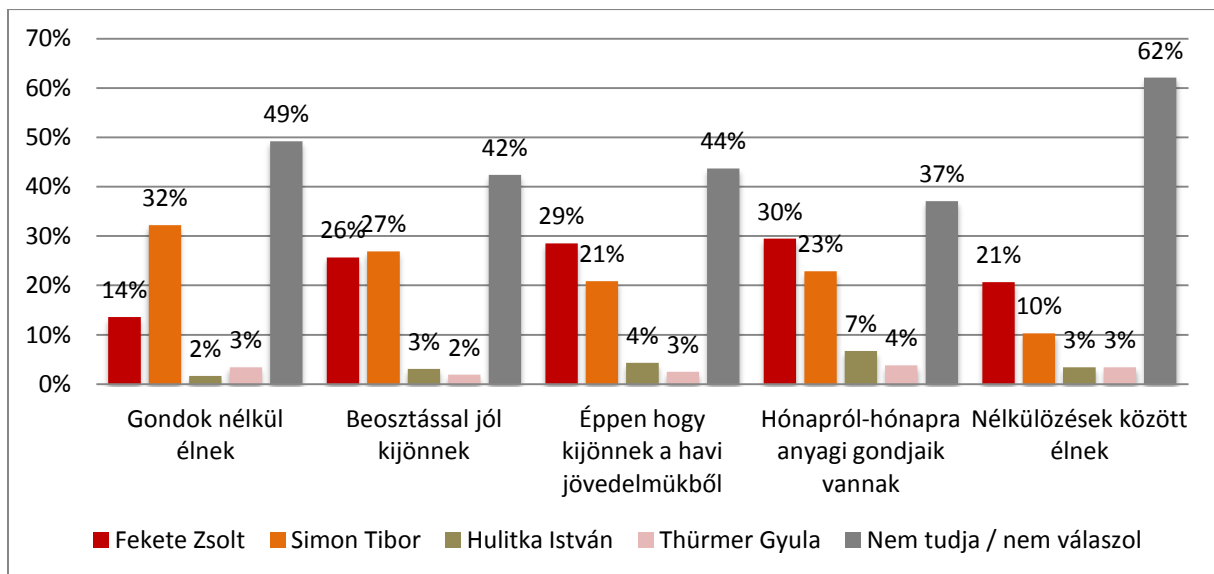
10. ábra: Jelöltek támogatottsága végzettség szerint

Az életkor szerinti csoportosítás már egyértelműbb tendenciát mutat: a baloldali jelölt az idősebb korosztályokban erősebb, ugyanakkor e különbség sem szélsőséges. Jól látszik ugyanakkor, hogy a Jobbik Salgótarjánban is a fiatalok között a leginkább népszerű.

11. ábra: jelöltek támogatottsága életkor szerint

A vagyoni helyzet alapján Simon Tibor szavazói egyértelműen a jobb módúak közül kerülnek ki, előnye az anyagi gondok nélkül élők között a legnagyobb. Figyelemreméltó, hogy a legszegényebbek Salgótarjánban is a leginkább apatikus szavazók: a nélkülözéssel élők több mint hatvan százaléka nem tudja, melyik jelőltre szavazzon.

12. ábra: jelöltek támogatottsága anyagi helyzetük önbesorolása szerint